POHJOIS-POHJANMAA
COUNCIL OF OULU REGION

Tarkastuslautakunnan arviointikertomus vuodelta 2025

Sisällysluettelo

Sisällysluettelo 2
1 Puheenjohtajan katsaus 3
2 Tarkastuslautakunta 4
2.1 Kokoonpano ja toiminta 4
2.2 Sidonnaisuuksien ilmoittaminen 5
3 Tavoitteiden toteutumisen arviointi 6
3.1 Yleistä 6
3.2 Strategisten vuositavoitteiden toteutuminen 6
3.3 Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen 7
3.4 Maakuntajohtajan toimintayksikön tavoitteiden arviointi 8
3.5 Talouden tavoitteiden toteutuminen 10
4 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta 11
5 Tarkastuslautakunnan esitys maakuntavaltuustolle 12
6 Kokonaisarvio 12

1 Puheenjohtajan katsaus

Vuosi 2025 oli Pohjois-Pohjanmaan liitossa vahdinvaihdon vuosi. Huhtikuussa pidettyjen kuntavaalien jälkeen maakuntavaltuusto järjestäytyi uudelleen ja valitsi ensimmäisessä kokouksessaan myös uuden tarkastuslautakunnan. Lautakunnan kokoonpano muuttui suurelta osin, mutta hyvähenkinen ja keskusteleva ilmapiiri jatkui. Yhteistyö liiton viranhaltijoiden kanssa oli mutkatonta ja toimivaa.

Maakuntavaltuusto hyväksyi vuoden aikana kolme keskeistä asiakirjaa, jotka vaikuttavat Pohjois-Pohjanmaan tulevien vuosien kehitykseen. Kevään kokouksessa valtuusto hyväksyi vuodesta 2021 lähtien valmistellun energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan, joka ohjaa ja mahdollistaa tuulivoimarakentamista maakunnassamme. Syksyn toisessa kokouksessa valtuusto hyväksyi sekä maakuntaohjelman vuosille 2026–2029 että maakuntaliiton strategian vuosille 2025–2029. Molemmat asiakirjat linjaavat maakunnan aluekehitystyötä ja liiton toimintaa. Koska ne laadittiin yhteistyössä alueen kuntien sekä muiden keskeisten toimijoiden ja sidosryhmien kanssa, edustavat ne laajasti koko maakunnan tahtoa ja yhteisiä tavoitteita.

Pitkäjänteistä työtä haastaa nykyinen, hyvin nopeasti muuttuva maailmanpoliittinen tilanne, jossa kaikki toiminta uhkaa taantua pelkäksi reagoinniksi päivittäisiin käänteisiin. Edellinen ohjelma ja strategia laadittiin aivan erilaisessa maailmassa, eikä muutoksen tahti todennäköisesti hidastu alkaneellakaan nelivuotiskaudella. Silti, varsinkin näin myrskyisinä aikoina, on tärkeää pitää katse horisontissa, yhdessä asetetuissa tavoitteissa.

Julkisen talouden heikko tilanne haastaa myös Pohjois-Pohjanmaan liiton jäsenkuntia, minkä vuoksi liiton on joka vuosi osoitettava tuottavansa merkittävää vastinetta jäsenmaksuille. Maakunnan liittoa tarvitaan, paitsi lakisääteisiä aluekehittämistehtäviä varten, myös siksi, että koko maakunnan yhteinen ääni on paljon kuuluvampi kuin yksittäisen kunnan ääni. Yhdessä pystymme paremmin kilpailemaan niukkenevista resursseista niin valtakunnallisesti kuin kansainvälisestikin.

Kuten tästä arviointikertomuksesta selviää, on liitto pystynyt suurelta osin saavuttamaan itselleen asettamansa toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Kehitettävää on kuitenkin aina, ja muutamia kehittämiskohteita lautakuntakin osoittaa. Jäämme odottamaan, miten liiton hallinto esityksiimme vastaa.

Uuden lautakunnan työ on vasta alkutaipaleella, mutta haluan silti jo tässä vaiheessa kiittää kaikkia jäseniä hyvästä yhteistyöstä! Samalla kiitän kuluneesta vuodesta kaikkia liiton viranhaltijoita, tilintarkastajaa ja etenkin lautakunnan korvaamatonta sihteeriä, viestintä- ja hallintopäällikkö Arja Hankivaaraa, joka on ansiokkaasti saattanut uuden lautakunnan työnsä alkuun.

Matti Leiviskä
Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja

2 Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunnan tehtävät määritellään kuntalain 14 luvussa. Tehtäviin kuuluu valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat, arvioida toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumista sekä toiminnan tuloksellisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta. Lisäksi tarkastuslautakunnan tehtävänä on sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamisen valvonta.

Pohjois-Pohjanmaan liiton hallintosäännön mukaan tarkastuslautakunnan on seurattava tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista sekä muutoinkin seurattava tilintarkastajan tehtävien suorittamista ja tehtävä tarpeen mukaan esityksiä tilintarkastuksen kehittämiseksi; huolehdittava, että tilintarkastusta varten on tarpeelliset voimavarat, jotka mahdollistavat tilintarkastuksen suorittamisen julkishallinnon hyvän tilitarkastustavan edellyttämässä laajuudessa sekä tehtävä aloitteita ja esityksiä tarkastuslautakunnan, tilintarkastajan ja sisäisen tarkastuksen tehtävien yhteensovittamisesta mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla.

Arvioinnin tulokset raportoidaan vuosittain maakuntavaltuustolle annettavassa arviointikertomuksessa. Ennen arviointikertomuksen valmistumista tarkastuslautakunta voi antaa maakuntavaltuustolle tarpeelliseksi katsomiaan selvityksiä. Tarkastuslautakunta voi raportoida tilikauden aikana maakuntavaltuustolle myös muista merkittävistä havainnoista.

2.1 Kokoonpano ja toiminta

Maakuntavaltuusto asettaa tarkastuslautakunnan toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämistä varten.

Toimikauden 2021–2025 tarkastuslautakunta

Jäsen	***Varajäsen***
Kristian Ruotsalainen, puheenjohtaja	Aino-Kaisa Manninen
Matti Leiviskä, varapuheenjohtaja	Antti Tornberg
Tarmo Hirvelä	Anne Huttunen
Tiina Junttila	Marko Salmela
Teijo Liedes	Juho-Jussi Heinäaho
Pirkko Mattila	Marja-Leena Kemppainen
Helka Tapio	Päivi Saukko

Toimikauden 2025–2029 tarkastuslautakunta

Jäsen	***varajäsen***
Matti Leiviskä, puheenjohtaja	Eino Jakkula
Tuula Ala-aho, varapuheenjohtaja	Ismo Viirimaa
Jouni Jussinniemi	Aila Mäkisalo
Johanna Karjula	Leena Luoma-aho
Kristian Ruotsalainen	Hanna Saari
Seppo Sorvari	Marja-Leena Kemppainen
Ira Toppinen	Janne Mäkinen

Tarkastuslautakunnan sihteerinä on toiminut viestintä- ja hallintopäällikkö Arja Hankivaara. Pohjois-Pohjanmaan liiton tilintarkastuksesta on vastannut TALVEA Julkishallinnon Palvelut Oy ja vastuunalaisena tilintarkastajana JHT, KHT, KRT Marko Paasovaara.

Tarkastuslautakunta kokoontui vuonna 2025 vanhalla kokoonpanolla neljä kertaa. Yksi kokous pidettiin Limingassa. Viides ja syyskauden viimeinen kokous oli uuden tarkastuslautakunnan järjestäytymiskokous.

Pohjois-Pohjanmaan liiton tarkastuslautakunnan vuosisuunnitelmaan sisältyi hanketarkastus helmikuun kokouksen yhteydessä. Tarkastuksen tavoitteena on saada tietoa kuntayhtymän rahoitustoiminnan kohdentumisesta sekä maakunnan alueella tehtävästä kehittämistyöstä. Tarkastuslautakunta tutustui Oulun kulttuurisäätiö sr:n hallinnoimiin hankkeisiin Puustia! - Euroopan kulttuuripääkaupunki tehostaa pk-yritysten kansainvälistymistä (EAKR), Pohjoisista tarinoista vetovoimaa (AKKE) sekä Pohjois-Pohjanmaan ruokakulttuurin ja matkailun kehittäminen osana Euroopan kulttuuripääkaupunkivalmistelua (AKKE). Hankkeita sekä Oulu2026-toimintaa esittelevät ohjelmajohtaja Samu Forsblom, projektipäällikkö Niina Keränen, yhteisöpäällikkö Heli Metsäpelto sekä toimitusjohtaja Piia Rantala-Korhonen. Lautakunta toteaa hankkeiden toteuttamisen olleen tavoitteiden mukaisia, eikä niistä löytynyt huomautettavaa.

2.2 Sidonnaisuuksien ilmoittaminen

Kuntalain (410/2015) 84 §:n 2 momentissa tarkoitetun kunnan luottamushenkilön ja viranhaltijan on tehtävä sidonnaisuusilmoitus johtotehtävistään sekä luottamustoimistaan elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä ja muissa yhteisöissä, merkittävästä varallisuudestaan sekä muista sidonnaisuuksista, joilla voi olla merkitystä luottamus- ja virkatehtävien hoitamisessa. Pohjois-Pohjanmaan liitossa ilmoitusvelvollisia ovat maakuntavaltuuston puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat, maakuntahallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä esittelijä ja hänen henkilökohtainen varajäsenensä sekä tarkastuslautakunnan puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja.

Pohjois-Pohjanmaan liitto otti Sidonnaisuusrekisteri.fi-palvelun käyttöön luottamushenkilöiden sidonnaisuustietojen ilmoittamista varten 1.9.2025 alkaen. Tarkastuslautakunta tarkastaa saapuneet sidonnaisuusilmoitukset, muutokset ja täydennykset sekä antaa luvan julkistaa ilmoitukset Pohjois-Pohjanmaan liiton sidonnaisuusrekisteriin ja julkiseen tietoverkkoon. Ilmoitus ei ole näkyvissä julkaistuna verkkopalvelussa esimerkiksi silloin, jos ilmoitusta ei ole tehty, ilmoitusta ei ole lähetetty tarkastettavaksi tai ilmoitus odottaa täydennyksiä. Linkki sidonnaisuusrekisteriin ja sekä viranhaltijoiden sidonnaisuusilmoitukset ovat nähtävillä Pohjois-Pohjanmaan liiton verkkosivuilla osoitteessa Sidonnaisuudet - Pohjois-Pohjanmaan liitto

Vuoden 2025 lopussa sidonnaisuusilmoitus on saatu liki kaikilta ilmoitusvelvollisilta luottamushenkilöiltä ja viranhaltijoilta. Maakuntavaltuusto on 27.5.2025 § 10 merkinnyt ajalla 26.4.2024–28.4.2025 toimitetut sidonnaisuusilmoitukset tiedoksi.

3 Tavoitteiden toteutumisen arviointi

3.1 Yleistä

Tarkastuslautakunnan toiminta ja arviointityö perustuu hyväksyttyyn arviointisuunnitelmaan. Tilikauteen 2025 kohdistuvaa arviointitehtävää suorittaessaan tarkastuslautakunta on kokoontunut viisi kertaa. Arviointi on suorittu ensisijaisesti vuoden 2025 tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta ilmenevien tietojen perusteella sekä saatujen selostusten ja katsausten pohjalta. Arviointikertomuksessa vältetään tarpeetonta toistamista asioiden ja tietojen osalta, jotka on esitetty toimintakertomuksessa. Tarkastuslautakunta on saanut säännöllisesti tiedokseen tilintarkastajan raportit.

3.2 Strategisten vuositavoitteiden toteutuminen

Pohjois-Pohjanmaan liiton strategia 2025–2029 ei kaikilta osin ehtinyt ohjaamaan vuoden 2025 talouden ja toiminnan suunnittelua. Vuoden 2025 toiminnan strategiset linjaukset on laadittu edellisen toimintavuoden strategisen suunnittelukehyksen ja strategisten linjausten pohjalta. Strategiset linjaukset vuonna 2025 olivat maakunnan fyysinen ja digitaalinen saavutettavuus, kannattavan yritystoiminnan ja kilpailukyvyn edellytykset, Euroopan unionin pohjoisten alueiden painoarvo ja siihen kohdistuva säätely, kuntien elinvoimaisuus ja uudistuminen, tulevaisuuden rakentaja ja tiedolla johtaja sekä innostuneiden osaajien yhteisö.

Tarkastuslautakunnan arviointi
Pohjois-Pohjanmaan liitto on osoittanut vahvaa sitoutumista alueen kehittämiseen ja strategisten tavoitteiden edistämiseen vuonna 2025. Erityisesti onnistumisia on nähty

- strategisessa suunnittelussa: uuden maakuntaohjelman hyväksyminen sekä koulutuksen ja osaamisen ekosysteemin kehittäminen
- organisaation kehittämisessä: työelämän laadun ja henkilöstön hyvinvoinnin parantaminen
- kansainvälisessä vaikuttamisessa: aktiivinen rooli EU-verkostoissa ja rahoituksen varmistamisessa.
- vihreässä siirtymässä ja infrastruktuurissa: merkittävät investoinnit ja hankkeet kestävän kehityksen edistämiseksi.

Pohjois-Pohjanmaan liitto on jatkanut aktiivista vaikuttamistyötä maakunnan liikennejärjestelmän ja saavutettavuuden parantamiseksi. **Tarkastuslautakunta toteaa, että saavutettavuus on keskeinen osa maakunnan elinvoimaa ja aluekehitystä, ja pitää tärkeänä, että liitto jatkaa johdonmukaista ja pitkäjänteistä vaikuttamista liikenneinfrastruktuurin ja yhteyksien kehittämiseksi.** Liikenneinfrastruktuurin lisäksi olisi hyvä huomioida vaikuttaminen sähkö- ja mobiiliverkkojen jatkuvaan kehittämiseen.

Vaikuttaminen on hyvällä tasolla. Henkilötason yhteyksien luominen ja ylläpitäminen on olennaista. Tarkastuslautakunta näkee alueellisen yhteistyön ja tiedonkulun tärkeänä, jotta tietoa maakunnallisista kysymyksistä saadaan saatettua maakunnassa vieraileville valtakunnallisille avainpäättäjille. **Tarkastuslautakunta suosittelee, että tapaamisten ja vierailujen määrää seurataan sekä niiden vaikuttavuutta arvioidaan esimerkiksi tekoälyä hyödyntäen.**

Vuonna 2025 yhtenä strategisena tavoitteena oli kuntien tukeminen elinvoiman kehittämisessä ja edunvalvonnassa ja tämän tavoitteen mittareina toteutuneet kumppanuuspöydät, elinvoimaryhmän ja kuntajohtajakokousten lukumäärät sekä asiantuntija- ja yhteistyöfoorumit. Tarkastuslautakunta katsoo, että kuntayhteistyön ylläpitäminen eri foorumeiden kautta on tärkeää. On kuitenkin huomioitava ja suunniteltava, miten eri kokoukset ja foorumit suhteutuvat kuntien tukemiseen ja edunvalvontaan. Kokonaisuuden kannalta liiton rooli kuntayhteistyön ja erilaisten verkostojen koordinoinnissa on olennainen. **Tarkastuslautakunta suosittelee, että maakunnan liiton tekemän työn näkyvyyteen panostetaan.** Luottamushenkilöiden uuden toimikauden myötä liiton roolin kirkastaminen kuntien valtuutetuille on tarpeen säännöllisillä vierailuilla tai järjestämällä infotilaisuuksia kunnille tärkeistä asioista esimerkiksi Teams-yhteydellä.

Henkilöstön hyvinvointiin ja kehittämiseen on panostettu. Sairauspoissaolojen väheneminen ja hyvinvointia mittaavan QWL-indeksin nousu osoittavat positiivista kehitystä.

3.3 Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Maakunnan kehittäminen ja rahoitus -vastuualue: tavoitteet ovat toteutuneet. Tarkastuslautakunta pitää hyvänä rahoitushakujen kattavaa viestintää sekä useiden erilaisten rahoitusinfoja toteuttamista. Myönnettyjen rahoitusvaltuuksien täysimääräinen ja vaikuttava hyödyntäminen on koko maakunnan etu ja edellyttää selkeää viestintää saatavilla olevista mahdollisuuksista.

Maakunnan suunnittelu ja osaaminen -vastuualue: tavoitteet ovat toteutuneet hyvin. Toimintavuonna maakuntavaltuusto hyväksyi maakunnan kehittämisen kannalta oleelliset suunnitelmat: maakuntaohjelman sekä energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan. Molempien valmistelussa korostui tietoon pohjautuva suunnitteluote sekä vahva osallistaminen.

Hallinnon vastuualueen tavoitteet ovat toteutuneet hyvin. Tekoälykoulutusta järjestettiin, mutta sen käyttö ei vielä merkittävästi lisääntynyt. Tekoälyn käytön lisääminen vaatii toimia. Tarkastuslautakunta pitää hyvänä, että toimintaa on kehitetty suunnitelmallisesti erityisesti asianhallinnan ja sopimusten hallinnan osalta. Myös hankintaprosessit ovat parantuneet.

3.4 Maakuntajohtajan toimintayksikön tavoitteiden arviointi

Vuonna 2025 arvioinnin painopisteenä on ollut maakuntajohtajan toimintayksikkö, jonka tehtävät ovat HR-palvelut, kansainvälisten asioiden johtaminen ja koordinaatio sekä vaikuttajaviestintä. Toimintayksikön toimintakulut kirjattiin vuonna 2025 maakuntahallituksen kustannuspaikalle.

Painopisteiden tavoitteiden toteutumisen arviointiasteikko: tavoite toteutui / tavoite toteutui osittain / tavoite ei toteutunut / tavoitetta ei voida arvioida .

Kansainvälisyys

Tavoite	Toimintakertomukseen perustuva toteuma	Arvio
Pohjois-Pohjanmaan tulee varmistaa tulevan EU-ohjelmakauden 2028–2034 onnistuminen ja siihen vaikuttaminen yhdensuuntaistamalla omaa toimintaansa ja laatimalla oma Euroopan unionin tasoinen TKI-toiminnan tiekartta, joka sisältää innovaatiotoiminnan ja älykkään erikoistumisen kehittämisen vihreässä siirtymässä, puolijohdealalla ja mikroelektroniikassa sekä vähäpäästöisessä energiassa mukaan lukien vetyekosysteemin kehittäminen.	Laadittu kannanottoja ja kirjeitä pohjoisten harvaan asuttujen alueiden rahoituksesta. Eduskunnan valiokuntiin lähetetty lausuntoja. Käynnistetty työ tulevan EU-ohjelman hallintomalliksi ja sisällölliseksi suunnitelmaksi. Haettu ja saatu AKKE-rahoitus hankkeelle Itä- ja Pohjois-Suomen alueellisen valmistelun käynnistämiseksi. Pohjois-Pohjanmaan liitto hyväksyttiin Euroopan puolijohteiden allianssin, ESRA:n jäseneksi.	tavoite toteutui osittain

Tarkastuslautakunnan arvio: *toimintakertomuksen perusteella tiekarttaa ei ole laadittu.*

Yhteistyö Pohjoismaiden ja Baltian maiden kanssa

Tavoite	Toimintakertomukseen perustuva toteuma	Arvio
Pohjois-Pohjanmaan liitto osallistuu Pohjoisten harvaan asuttujen alueiden verkoston (NSPA) toimintaan. Liitto uudistaa ja tiivistää yhteistyötään Pohjois-Ruotsin ja Pohjois-Norjan kanssa. Liitto lisää rajat ylittävää yhteistyötä ja näkyvyyttä yhteispohjoismaisissa aluetoimijoiden tapahtumissa. Pohjois-Pohjanmaan liitto tekee kansainvälistä yhteistyötä CPMR:n Itämeren komissiossa.	NSPA OECD -tutkimusraportin valmistuminen 2/2025. OECD-itärajaselvityksen valmistuminen ja julkistaminen 6/2025. Itä- ja Pohjois-Suomen vaikuttavuusraportin julkaisu Yhdessä kohti kestävää Eurooppaa. Maakuntahallitus vieraili Norrbottenissa. Pohjois-Pohjanmaan maakunnan ja Ruotsin Norrbottenin maakunnan poliittiset edustajat julkaisivat yhteisen kannanoton, joka kohdistui EU:n vuosien 2028–2034 budjettiesitykseen. Pohjois-Pohjanmaan liitto pysyi Barentsin alueneuvoston jäsenenä ja osallistui Barentsin tulevaisuutta pohtiviin kokouksiin Oslossa ja Bodössä. Maakuntahallituksen jäsen Sari Nurro toimi liiton CPMR:n edustajana sekä Itämeren komission meri työryhmän puheenjohtajana. Maakuntavaltuuston varapuheenjohtaja Jouni Jussinniemi toimi liikennetyöryhmän sekä maakuntahallituksen varapuheenjohtaja Esa Aalto energia- ja ilmastotyöryhmän jäsenenä.	tavoitteet ovat toteutuneet

Itä- ja Pohjois-Suomen EU-toimisto

Tavoite	Toimintakertomukseen perustuva toteuma	Arvio
Pohjois-Pohjanmaan liitto panostaa alueen kuntien aktiivisuuden lisäämiseen Itä- ja Pohjois-Suomen EU-toimiston hyödyntämisessä.	IP-alueen EU-toimiston, EU-toimiston johtoryhmän sekä alue- ja rakennepolitiikan työryhmän työskentely ja edunvalvonta Brysselissä.	tavoitteen toteutumista ei voida arvioida

Tarkastuslautakunnan arvio: *Jää epäselväksi, miten alueen kuntien aktiivisuus EU-toimiston hyödyntämisessä on toteutunut.*

Pohjois-Pohjanmaan EU-tietopiste

Tavoite ja mittarit	Toimintakertomukseen perustuva toteuma	Arvio
EU-tietopiste jakaa tietoa Euroopan unionin toiminnasta keskeisille sidosryhmilleen, kuten oppilaitoksille ja niiden opiskelijoille, kansalaisille ja paikallisille päättäjille. Tätä yhteistyötä jatketaan ja syvennetään tulevan toimintavuoden aikana. Pohjois-Pohjanmaan EU-tietopiste tiedottaa Pohjois-Pohjanmaan liiton omista hankkeista ja EU:n koheesiorahastosta. EU-tietopiste tekee viestinnällistä yhteistyötä Pohjois-Suomen viestintäverkostoissa, joiden yhtenä tehtävänä on edistää rakennerahastojen toimintaa alueella. Pohjois-Pohjanmaan EU-tietopiste tulee syventämään yhteistyötä maakunnan muiden Eurooppaan liittyvien yhteistyöverkostojen kanssa. Yhteistyötä lisätään muiden ED-pisteiden kanssa niin Suomessa kuin Pohjoismaissa. Pohjois-Pohjanmaan EU-tietopiste nostaa esille Euroopan unionin komission tärkeinä pitämiä aiheita ja teemoja sosiaalisen median kautta.	EU-tietopisteen kautta lisättiin kansalaisten ja maakunnan asukkaiden ymmärrystä EU-politiikkaa kohtaan. Tietoa jaettiin eri oppilaitoksissa niiden opiskelijoille. EU-tietopiste osallistui Oulun yliopiston ja Oulun ammattikorkea koulun avajaisiin, järjesti EU-uratapahtuman yhdessä komission Suomen edustuston kanssa ja juhli Euroopan kielten päivää Oulun yliopistolla sekä oli mukana Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointifoorumissa. Eurooppa-päivänä 9.5. EU-tietopisteen yhteistyö jatkui OSAO:n ja sen opiskelijoiden kanssa. Kaksipäiväisessä tapahtumaa vietettiin opiskelijaravintola Hilikussa bistron muodossa ja musiikkiesityksin. Tapahtumassa jaettiin Eurooppa-tietoa. EU-tietopiste haki yhteistyö kumppaneita Euroopan kulttuuripääkaupunkivuoteen liittyen. EU-tietopiste teki yhteistyötä muiden ED-pisteiden kanssa Suomessa ja Ruotsissa Härnösandin EU-tietopisteen kanssa sen valmistellessa Ruotsi ja Suomi EU:ssa 30 vuotta yhdessä -tapahtumaa. Komission puheenjohtaja Ursula von der Leyenin vuosittainen SOTEU-puhe huomioitiin some-kampanjassa.	tavoitteet ovat toteutuneet

Tarkastuslautakunnan arviointi

Maakuntajohtajan toimintayksikkö oli asettanut tavoitteita kansainvälisyyden, kansainvälisen yhteistyön sekä EU-tietopisteen osalta. Kokonaisuutena toimintayksikön tarkastelu on jokseenkin haastavaa, koska toiminta on laajaa ja tavoitteet on asetettu isojen teemojen alle melko yleisellä tasolla, minkä vuoksi niiden arvioiminen ja konkreettisten tulosten mittaaminen on ei ole helppoa. **Jatkossa toimintayksikön tavoitteet olisi syytä asettaa hieman konkreettisemmalle tasolle, jolloin ne ovat paitsi helpommin mitattavia, myös helpommin saavutettavia ja todennettavia.**

HR-palveluiden osalta tavoitteita ei toimintayksikön alle kirjattu. Vuoden 2025 talousarvio sisältää henkilöstösuunnitelman ja tilinpäätös henkilöstötilinpäätöksen. Erillistä henkilöstö- ja koulutussuunnitelmaa liitossa ei ole laadittu. Tarkastuslautakunta toteaa, että henkilöstötilinpäätöksessä on huomioitu keskeiset henkilöstöhallinnon asiat.

Liiton henkilöstömäärä on laskenut viime vuosina. Koska asiantuntijat ovat liiton keskeisin resurssi, tulee asiantuntijuuden kehittämisestä ja työhyvinvoinnin tukemisesta edelleen huolehtia ja kiinnittää erityistä huomiota henkilöresurssien riittävyyteen. **Tarkastuslautakunta muistuttaa, että virkojen ja toimien lakkauttaminen tai täyttämättä jättäminen ei ole asiantuntijaorganisaatiossa kestävä toimintatapa tehtävien pysyessä nykyisellä tasolla tai niiden lisääntyessä**. Sairauspoissaolopäivien määrä on lähtenyt laskuun eikä tätä positiivista kehitystä tule vaarantaa resursseja vähentämällä.

Pohjois-Pohjanmaan liitossa on käytössä hybridityöohje. Mahdollisuus tehdä etätyötä parantaa monien työntekijöiden jaksamista ja tasapainoa arjessa. Hybridityöskentelyyn on selvästi luotu hyvä ja toimiva malli, mikä osaltaan lisää työntekijöiden hyvinvointia. Hybridityöohjeen mahdollinen päivittäminen vaatii harkintaa. Päätösten on hyvä perustua johdon ja henkilöstön vuoropuheluun. Kun käytännöistä sovitaan yhdessä, on mahdollista hyödyntää etä- ja lähityön parhaita puolia. **Tarkastuslautakunta suosittelee, että liiton toimistossa seurattaisiin etätyöpäivien määrää ja siitä raportoitaisiin henkilöstötilinpäätöksessä.**

Vaikuttajaviestinnän osalta toimintayksikkö ei ole kirjannut tavoitteita eikä myöskään ole raportoinut tuloksia. **Tarkastuslautakunta suosittelee, että toimintayksikkö laatii vuosittain vaikuttajaviestinnälle tavoitteet, jotka antavat toiminnalle selkeän suunnan**. Vaikuttajaviestinnän vaikuttavuuden ja näkyvyyden arviointiin tulee rakentaa riittävät työkalut ja mittarit, jotka mahdollistavat onnistumisen mittaamisen. Viestintäresurssin hyödyntäminen on liiton ja koko maakunnan etu.

3.5 Talouden tavoitteiden toteutuminen

Tilikauden tulos oli -214 482,29 euroa. Kehittämisrahastosta tuloutettiin 255 562,09 euroa. Tilikauden ylijäämä oli 41 079,80 euroa. Vuodelle 2025 Pohjois-Pohjanmaan liiton toimintakuluja budjetoitiin 5 699 351 euroa ja

toteutuneet toimintakulut olivat 5 333 957,79 euroa. Henkilöstökulut alittuivat budjettiin nähden 82 686,55 euroa ja palvelujen ostot 359 251,44 euroa. Toimintatuottoja budjetoitiin 5 472 374 euroa ja toteutuneet toimintatuotot olivat 5 129 126,97 euroa. Pohjois-Pohjanmaan kunnat maksoivat liitolle jäsenmaksuja yhteensä 3 808 864,02 euroa. Jäsenkuntien maksuosuuksia korotettiin 1,9 prosenttia verrattuna vuoden 2024 maksuosuuksiin.

Tarkastuslautakunnan arviointi

Tarkastuslautakunta toteaa, että talouden tavoitteet ovat toteutuneet, ja että Pohjois-Pohjanmaan liiton taloutta on hoidettu hyvin. Tästä huolimatta tarkastuslautakunta kehottaa kiinnittämään erityistä huomiota tulevien vuosien talousarviosuunnitteluun. Viime vuosien jäsenkuntien maksuosuuksien korotukset ovat olleet minimitasoa ja budjetit on suunniteltu tarkkaan. Tiukka budjettikuri ei saa kuitenkaan johtaa siihen, että joudutaan tinkimään esimerkiksi henkilöstöstä tai edunvalvonnasta. Asiantuntijaorganisaatiossa tehostamisellakin tulee olla rajansa, ettei saada aikaan negatiivista kierrettä. **Talousarvio tulee laatia todellisen tarpeen mukaan ja mahdolliset talousarvion korotukset tulee perustella paremmin ja tuoda esille kokonaisuus, varsinkin maakunnan liiton rooli edunvalvonnassa ja kuntien saama vastine jäsenmaksulle.**

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota Pohjois-Pohjanmaan liiton kehittämisrahaston riittävyyteen. Rahaston tarkoituksena on tukea Pohjois-Pohjanmaan liiton hankkeiden toteuttamista maakunnan liiton perussopimuksen 2 §:n mukaisesti ja rahoitettavien hankkeiden tulee kohdistua pääsääntöisesti Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelman mukaisiin painopisteisiin. **Tarkastuslautakunta pyytää selvittämään, mikä osuus hankkeista on kohdistunut maakuntaohjelman 2022–2025 painopisteisiin.**

4 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Pohjois-Pohjanmaan liiton hallintosäännön 79 §:ssä määrätään sisäisen tarkastuksen tehtävistä. Sisäinen tarkastus arvioi objektiivisesti ja riippumattomasti sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä ja tuloksellisuutta, raportoi arvioinnin tuloksista sekä esittää toimenpide-ehdotuksia järjestelmän kehittämiseksi. Sisäinen tarkastus raportoi maakuntahallitukselle sekä maakuntajohtajalle.

Pohjois-Pohjanmaan liiton sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeessa määritetään tarkemmin sisäisen tarkastuksen toiminta ja toteutustapa. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointiprosessi toteutetaan vuosittain tarkastussuunnitelman mukaisesti. Tarkastuslautakunta suosittelee, että kulloinkin kuluvan vuoden sisäisen tarkastuksen raportti valmistuu vuoden lopussa ja maakuntahallitus käsittelee sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan selonteon seuraavan vuoden tammikuussa.

Vuoden 2025 tarkastettavat kohteet olivat hankintamenettelyiden käyttäminen, suorahankinnat ja hankintojen lisätilaukset vuosina 2021–2025, työntekijöiden ja luottamushenkilöiden matkustaminen sekä matkustusohjeistuksen ajantasaisuus 2024–2025. Tarkastuslautakunta kehottaa ryhtymään tarvittaviin toimiin sisäisessä tarkastusraportissa mainittujen epäkohtien korjaamiseksi.

Lisäksi vuoden 2025 aikana toteutettiin yksi tarkastussuunnitelman ulkopuolinen tarkastus koskien Lapin liiton viranomaistehtävien hoitamisesta Pohjois-Pohjanmaan liitossa sopimuksen perusteella. Tarkastuslautakunta on saanut raportit tiedokseen. Viranomaistehtäviä hoitamista koskevan raportin mukaan Pohjois-Pohjanmaan liitto on tehnyt Lapin liiton kanssa toistaiseksi voimassa olevan sopimuksen, jolla Lapin liitto antaa Interreg Aurora, Interreg Europe ja Interreg NPA -ohjelmien kansallisen vastinrahoituksen edellyttämiä jatkotoimenpidepäätöksiä koskevan toimivallan Pohjois-Pohjanmaan liitolle. Pohjois-Pohjanmaan liiton maakuntavaltuusto ei ole hallintosäännössä siirtänyt toimivaltaa maakuntahallitukselle tai viranhaltijalle viranomaistehtävien vastaanottamisesta, joten päätöksen viranomaistehtävien vastaanottamisesta tekee maakuntavaltuusto. Pohjois-Pohjanmaan liitossa viranomaistehtävien vastaanottamista ei ole käsitelty oikeassa asian käsittelyjärjestyksessä, eikä asiassa ei ole tehty toimivaltaisen viranomaisen päätöstä. **Tarkastuslautakunta korostaa, että sopimushallintaan ja päätöksentekoon liittyvä riskienhallinta tulee olla tietoon pohjautuvaa jatkuvaa toimintaa eikä vain osa sisäistä valvontaa.**

5 Tarkastuslautakunnan esitys maakuntavaltuustolle

Tarkastuslautakunta jättää arviointikertomuksen vuodelta 2025 maakuntavaltuuston käsiteltäväksi ja esittää, että maakuntavaltuusto pyytää maakuntahallitukselta vastineet arviointikertomuksen havaintoihin, suosituksiin ja kysymyksiin. Tarkastuslautakunta pyytää vastinetta esitettyihin suosituksiin ja kysymyksiin toimitettavaksi tarkastuslautakunnalle 30.10.2026 mennessä.

6 Kokonaisarvio

Pohjois-Pohjanmaan liiton tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen, tilintarkastuskertomuksen, muiden raporttien sekä saatujen selontekojen ja katsauksien perusteella voidaan todeta, että maakuntavaltuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ovat toteutuneet kokonaisuutena hyvin.

Tilintarkastuskertomuksen mukaan Pohjois-Pohjanmaan liiton hallintoa on hoidettu lakien ja maakuntavaltuuston päätösten mukaisesti sekä tilinpäätös laadittu asianmukaisesti. Tilintarkastajan tarkastuslautakunnalle antaman selostuksen mukaan tarkastuslautakunta toteaa, että liiton taloushallintoa on hoidettu hyvin.

Oulussa 8. toukokuuta 2026

POHJOIS-POHJANMAAN LIITON TARKASTUSLAUTAKUNTA

Matti Leiviskä	Tuula Ala-aho	Jouni Jussinniemi	
Johanna Karjula	Kristian Ruotsalainen	Seppo Sorvari	Ira Toppinen